

OLEŠNICE - KRAMOLNÁ

Krajinný okrsek č. 23

Výměra okrsku	3147 ha
Zájmové obce	Červená Hora (138 ha), Červený Kostelec (571 ha), Vysokov (295 ha), Česká Skalice (184 ha), Dolní Radechová (4 ha), Zábrodí (122 ha), Kramolna (623 ha), Náchod (0 ha), Žernov (194 ha), Studnice (1016 ha)
Typologie dle ZÚR	Lesozemědělské krajiny
Základní popis	Velký okrsek členité leso-zemědělské krajiny severně od Rozkoše a Vysokova – mezi Babiččiným údolím na západě, lesnatým hřbetem rozvodí Úpy a Metuje na východě a Červenokosteleckem na severu. Zvlněná krajina s menšími sídlí a charakteristickým nestále proměnlivým tokem kraji dominující Olešnice až po její ústí do Úpy v jihozápadním cípu území.

Vlastní krajina dle ÚSK KHK	Zvičinsko-kocleřovský hřbet, Českoskalicko, Náchodsko
Katastrální území	Červená Hora (138 ha), Červený Kostelec (4 ha), Olešnice u Červeného Kostelce (518 ha), Stolín (49 ha), Vysokov (295 ha), Zlích (184 ha), Dolní Radechová (4 ha), Zábrodí (14 ha), Horní Rybníky (109 ha), Kramolna (133 ha), Městská Kramolna (56 ha), Lhotky (117 ha), Trubějov (317 ha), Náchod (0 ha), Žernov u České Skalice (194 ha), Všeliby (166 ha), Studnice u Náchoda (244 ha), Starkoč u Vysokova (176 ha), Řešetova Lhota (288 ha), Třtice nad Olešnicí (142 ha)
Platná ÚPD	ÚPO Vysokov 1999, změna č. 1 - 5 ÚPO Vysokov 2006 – 2015, rozpracovanost ÚP Vysokov, ÚP Studnice 2015, ÚP Dolní Radechová 2013, ÚP Kramolna 2016, rozpracovanost změna č. 1 ÚP Kramolna, ÚP Zábrodí 2014, ÚP Červený Kostelec 2017, ÚP Náchod 2016, rozpracovanost změna č. 1 ÚP Náchod, ÚS veřejného prostranství "Nad nemocnicí" (lokalita Z21/n, Z9/sm a P13/n + koridor ZDk4 Územního plánu Náchod) 2019, ÚP Česká Skalice 2017, ÚP Žernov 2014, změna č. 1 ÚP Žernov 2017, ÚPSÚ Červená hora 1997, Zč.1 ÚPSÚ Červená hora 2000, Zč.2 ÚPSÚ Červená hora 2006, rozpracovanost ÚP Červená hora
Zpracované komplexní pozemkové úpravy	k. ú. Stolín - ukončena 2014; Žernov u České Skalice - ukončena 2011; Olešnice u Červeného Kostelce - ukončena 2010; Horní Rybníky - ukončena 2001; Dolní Radechová - ukončena 2002; Červená Hora - zahájena 2014; Všeliby - zahájena 2015; Zábrodí - zahájena 2009.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (ÚZEMNÍ PLÁNY OBCÍ)

Podmínky pro uspořádání krajiny (vztah sídlo krajina)	<ul style="list-style-type: none"> Menší sídla jsou prostorově v krajině oddělena, dosavadní problémy ve vztahu sídlo – krajina spíše neznatelné, podmínky pro zabezpečení stavu viz násl. bod – využití ploch; Územím okrsku probíhá rezerva koridoru VTL a variantní trasování přeložky I/14. Jako možný podnět pro změnu ZÚR KHK – od Červeného Kostelce k silnici I. třídy I/33 (E67) Jaroměř – Náchod. Všechny verze mohou silně ovlivnit krajinový prostor, přestože sídla jen míjejí či tangují. Nemusí být záměr zakotven do ZÚR a tedy ani realizován.
Využití ploch	<ul style="list-style-type: none"> Velký zájem na Kramolně jako příměstské obce Náchoda s potenciálem rozvoje na JZ a Z svazích s výhledem. Relativně velké rozvoje BI, BV a ZS v rozdrobeném osídlení, venkovský charakter se pravděpodobně neudrží. Úvahy o trasování I/14 ve 2 ze 3 variant trangují Kramolnu. Možný další nárůst zájmu, zahušťování rozdrobenosti, nová OV. Nové plochy rozvoje VZ a VE prověřit na působení velikosti hmot pro podnikání. Olešnice – rozvoj bydlení především na východním přechodu do svahů, atakuje krajinový horizont, nutno ošetřit, malá výrobní zóna západ otevřena na krajiněm horizontu, nezbytné izolační zeleně a dohled nad výškovým uspořádáním. Lhotky – problematický výběžek rekreační výstavby do krajiny. Řešetova Lhota – střední rozvoje na okraji. Bakov, Všeliby – drobné rozvoje na okraji Starkoč – velký rozvoj BV jih – ošetřit přechod do krajiny Studnice - drobné rozvoje na okraji

	<ul style="list-style-type: none"> • Zlích – ošetřit JV okraj pro rozvoj BV • Pustina – zemědělský komplex s vhodnou izolační zelení do volné krajiny západ • Žernov – předimenzovaná řada rozvoje takřka po celém obvodu sídla, ošetřit přechody do krajiny u všech SV, zajistit ochranu volného krajinného horizontu při pohledech od České Skalice
Podmínky pro turismus a rekreační využití krajiny	Turistika je zde spíše spojená s pohybem v krajině a památnými místy, mírný rozvoj je možný. Atraktivnějšími cíli jsou Rozkoš a Babiččino údolí, k němuž vedou i všechny turistické cesty, procházející okrskem.
Ochrana přírodních hodnot	<p>Památné stromy – Dub letní Vostaš, Nyvltův dub, Lípa velkolistá ve Vysokově; zajistit ochranu nezastavitelnosti v rámci ochranného pásma.</p> <p>Registrované významné krajinné prvky – Dědečkovovo údolí, Vachta; jedná se o registrované VKP v rámci krajinné zeleně (v rámci údolí drobných vodních toků). Dále je registrována Alej jírovců pleťových. Je nutné zachovat biologickou a krajinnotvornou hodnotu VKP. V rámci ÚPD tyto lokality chránit před zástavbou, či omezením vedení technické či dopravní infrastruktury.</p>
Ochrana kulturních a historických hodnot	V území se nachází řada méně významných nemovitých kulturních památek a drobné lidové architektury – pomníků, kapliček, božích muk a křížků. Kromě značených míst panoramatických vyhlídkových bodů zde nalézáme mnoho neformálních stanovišť, skýtajících atraktivní výhledy. Krajina je hustě osídlená, ale vyvážená, vhodná pro bydlení i turistiku.
Ochrana estetických hodnot a krajinného rázu	Velký „vnitrozemský“ okresek nepravidelného oválného tvaru je v příčném východozápadním směru ve spodní třetině traktován údolním tokem řeky Olešnice, v podélném severovýchodním směru sdruženou dopravní trasou silnice a železnice. Území se od západu k východu svažuje, vyšší partie jsou zalesněny. Okresek je přirozeně členěn na menší prostorové celky, místy propojené krajinnými průhledy. Sídla do krajiny zapadají bez závažných přechodových porušení, výjimkou jsou některé zemědělské farmy. Výsledným obrazem je vyvážená krajina s menšími sídly a kvalitním přírodním zázemím. Uvedená rovnováha by měla být cíleně udržována, aby nedošlo ke změně existujícího měřítka i siluety zástavby a jejího přechodu do krajiny. Nová výstavba nebo změna využití území nesmí snížit význam přírodních prvků ani měnit strukturu krajinné scény.
Podmínky pro zlepšení vodního režimu	V rámci ÚSK byla podél toku Olešnice rámcově vymezena údolní niva. Rámcově vymezené plochy údolní nivy v ÚPD či podrobnějších plánech zpřesnit a zajistit jejich nezastavitelnost i v rámci zastavěného území obcí.
Podmínky protierozní ochrany a ochrany ZPF a PUPFL	<p>Zemědělská půda v okrsku se rozprostírá zhruba na 1478 ha, což činí okolo 47 % výměry celého okrsku. U téměř 77 % půdních bloků je evidována kultura standardní orná půda a u 22 % půdních bloků je evidován trvalý travní porost.</p> <p>Nové zastavitelné plochy je doporučeno situovat mimo půdy s nejvyšší produkční schopností. Tyto plochy je nutno vymezovat v souladu s § 55 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a § 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. V případě realizace záborů zemědělského půdního fondu a vymezování nových zastavitelných ploch je doporučeno vymezovat tyto plochy takovým způsobem, aby docházelo k co nejmenší fragmentaci zemědělského půdního fondu. Důležité je především zamezit vzniku podměrečných ploch, které nejsou z hlediska dalšího zemědělského užívání účelně využitelné.</p> <p>Lesní porosty tvoří v rámci okrsku přibližně 896 ha, což činí téměř 29 % výměry celého okrsku. Z hlediska kategorizace mají dominantní zastoupení lesy hospodářské. Z hlediska podrobnějšího popisu lesních ekosystémů dominují hospodářské lesy jehličnaté, hospodářské lesy smíšené, doubravy a dubohabřiny.</p>

	<p>Klasifikace dle smíšenosti vykazuje zastoupení jehličnatých lesů přibližně 77 %, smíšené porosty pak mají zastoupení přibližně 20 %. Z hlediska potenciální přirozené vegetace lze v území identifikovat oblast bikové a jedlové doubravy, střemchové jaseniny, černýšové dubohabřiny a bikové bučiny. Zájmový okrsek se nachází ve druhém – buko-dubovém, třetím – dubovo-bukovém a čtvrtém – bukovém lesním vegetačním stupni.</p> <p>V případě realizace záborů pozemků určených k plnění funkce lesa a vymezování nových zastavitelných ploch je doporučeno vymezovat tyto plochy takovým způsobem, aby docházelo k co nejnižší fragmentaci lesních porostů – pozemků určených k plnění funkce lesa. Důležité je především zamezit vzniku podměrečných ploch, které nejsou z hlediska dalšího hospodaření účelně využitelné a zároveň představují potenciální riziko z hlediska snížení jejich ekologické hodnoty.</p>
Podmínky pro zlepšení biodiverzity a ekologické stability	<p>Jedná se o okrsek s územími ekologicky relativně méně stabilními (polní části SZ okrsku) se stabilizovanými částmi v rámci centrálních lesních porostů a nezastavěné údolní nivy Olešnice a jejích přítoků. Z hlediska fragmentace se jedná o okrsek středně fragmentovaný s vyšší mírou fragmentace krajiny pouze v sídlech.</p> <p>Přes zalesněné centrální území okrsku vede migrační koridor velkých savců a lokální biokoridory ÚSES.</p> <p>V severní části okrsku na Bukové hoře zpřesnit regionální biocentrum (RBC 525 U Špinky) a dále stabilizovat regionální biokoridor (RBK 769) směrem na Babiččino údolí (RBC 526). Od tohoto vymezení dále zpřesnit a stabilizovat vedení biokoridorů lokálních biocenter ÚSES (zajistit návaznost mezi katastry obcí). V rámci vymezení ÚSES v ÚPD dbát na nejnovější metodická doporučení MŽP (zejména reprezentativnost a typ spojovaných cílových společenstev, pro který je ÚSES vymezován).</p>
Podmínky pro využití brownfields a míst se zvýšenou ekologickou zátěží	<p>V okrsku lze dle ÚAP ORP Náchod identifikovat 3 staré ekologické zátěže. V k. ú. Horní rybníky se jedná o skládku Horní Rybníky a Horní Rybníky I. V k. ú. Zlíc se jedná o kontaminovanou lokalitu Provena a.s. – vepřín. Před vymezením nových funkčních ploch v těchto územích je doporučeno výše uvedené lokality konkrétněji prověřit tak, aby nemohlo v rámci nového funkčního využití dojít k nepříznivému ovlivnění životního prostředí nebo lidského zdraví. Brownfielady v území okrsku nejsou evidovány.</p>

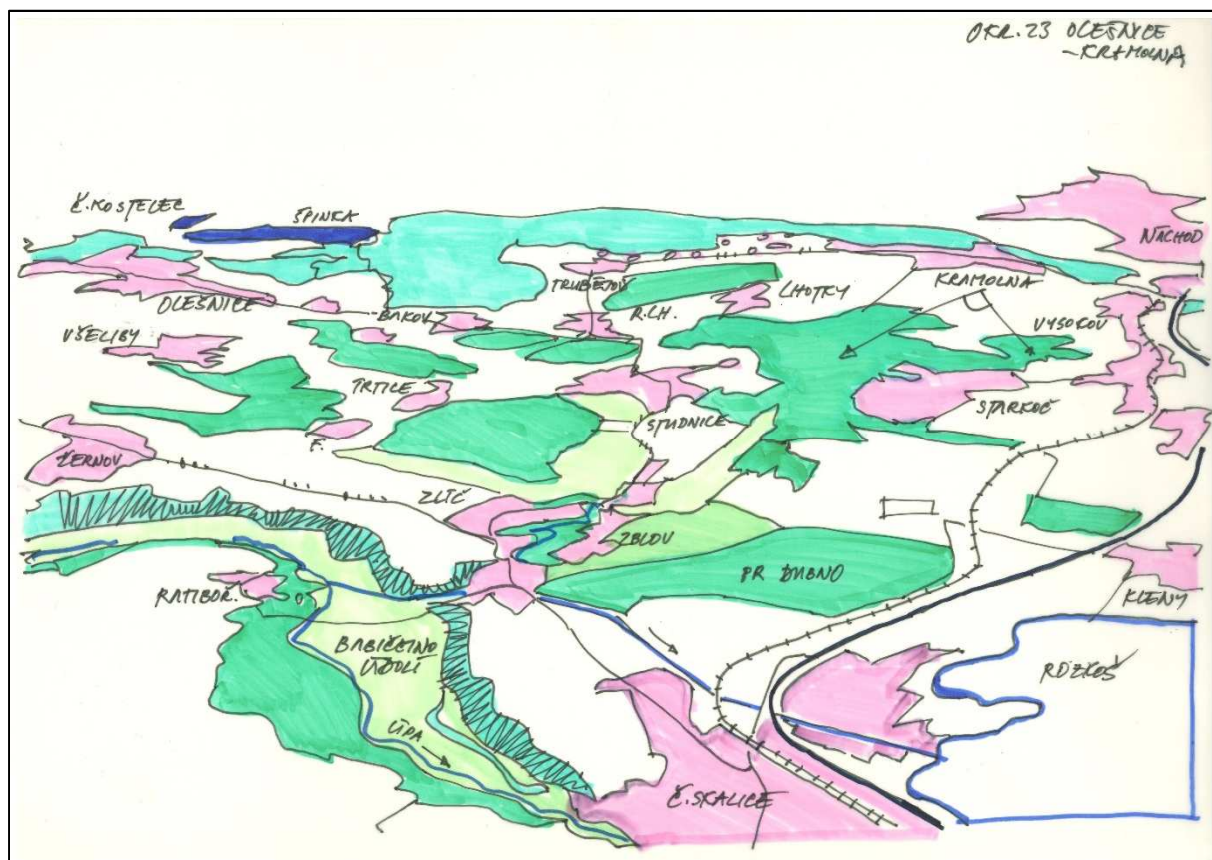
RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ (VEŘEJNÁ SPRÁVA, SPRÁVCI ÚZEMÍ, VLASTNÍCI)

Doporučení pro zlepšení vodního režimu	<p>Zajistit ochranu fungující retence v nivách toků mimo zastavěné území a dále podpořit PBPO snížením kapacity koryta revitalizací a formou zvýšení kapacity rozlivů do údolní nivy, které se podílí na transformaci povodňových průtoků. V rámci zastavěného území vhodně kombinovat opatření PBPO (zkapacitnění koryta a urychlení odtoku, složený profil se stěhovavou kynetou - revitalizovaným korytem, možnost ohrázení zastavěných území) + technická PPO.</p> <p>Údolní nivu je nutné respektovat jako významnou plochu pro rozliv vod při povodňových stavech a jako lokalitu s významným biologickým a ekostabilizačním potenciálem. V rámci údolní nivy extenzivně obhospodařovat luční porosty sečí, případně kombinovat s pastvou. V rámci údolní nivy je možné vytvořit i lokální mělké nezastíněné tůně (poldry), pro podporu biodiverzity a jako biotopy ohrožených druhů obojživelníků, hmyzu atp.</p>
---	--

	Na plochách polí a trvalých travních porostů zvážit funkčnost a význam starých melioračních investic, které jsou v mnoha případech již kontraproduktivní i pro konvenční zemědělské hospodaření. Cílem je přinést do ploch zemědělské krajiny plochy mokřadů, tůní a revitalizovaných drobných vodních toků či historických melioračních struh sloužících ke zpomalení odtoku.
Doporučení pro zemědělství	<p>Na základě výsledků analytické části týkající se zemědělského půdního fondu v zájmovém okrsku lze konstatovat, že lze u řady pozemků v tomto okrsku identifikovat zvýšené ohrožení vodní erozí. V rámci tohoto okrsku je doporučeno klást důraz na dodržování pravidel protierozní ochrany, především z hlediska organizačních a agrotechnických protierozních opatření.</p> <p>Jako nejproblémovější katastrální území se v rámci tohoto okrsku jeví k. ú. Červená Hora a Žernov u České Skalice, na západní hranici okrsku. V k. ú. Zlích je doporučeno dát prioritu zpracování KoPÚ. Doporučeno je především v maximální možné míře provádět obdělávání orné půdy po vrstevnici, vyloučení erozně nebezpečných plodin z osevních postupů nebo členění rozlehlejších půdních bloků travnatými pásy. Na základě analýz vyplývajících z doplňujících průzkumů a rozborů a upřesňujících terénních průzkumů provedených v rámci návrhové části územní studie krajiny je tato opatření doporučeno přednostně realizovat na následujících půdních blocích: 0706/12 (k. ú. Červená Hora a Stolín), 1701/20 (k. ú. Červená Hora a Olešnice u Červeného Kostelce), 1002/18 (k. ú. Zlích), 1002/22 (k. ú. Zlích a k. ú. Žernov u České Skalice) a 1604 (k. ú. Stolín).</p> <p>Z hlediska požadavků na realizaci podrobnějších protierozních opatření bylo v rámci okrsku identifikováno několik půdních bloků, u kterých je doporučeno provést zatravnění. Tyto půdní bloky jsou zřejmé z mapových příloh územní studie krajiny.</p>
Doporučení pro lesní hospodářství	<p>V rámci nových výsadeb v okrsku je nutno respektovat stanovištní podmínky. V případě tohoto okrsku se jedná především o zvyšování zastoupení listnatých a smíšených lesních porostů. Mezi doporučené dřeviny patří např. dub zimní, buk lesní, habr obecný a jedle bělokorá.</p> <p>Z hlediska těžebně-dopravních technologií bylo v rámci okrsku identifikováno několik porostů, ve kterých je doporučeno aplikovat specifické těžebně-dopravní technologie. Tyto lesní porosty jsou zřejmé z mapových příloh územní studie krajiny.</p>
Doporučení pro tvorbu ekologicky stabilní krajiny	<p>V rámci zastavěného území sídel (Olešnice, Studnice, Zlích) se snažit o maximální zpřírodnění vodního toku Olešnice a zachování (podpoření) lučního/pastevního charakteru údolní nivy. Osa vodního toku Olešnice je současně lokálním biokoridorem vodního/nivního typu.</p> <p>Stávající aleje a stromořadí doprovázející polní cesty udržívat a dosazovat. V severovýchodní části okrsku je celá řada míst pro novou výsadbu na pomezí půdních bloků a podél stávajících i historických polních cest (např. jako interakční prvky ÚSES).</p> <p>Na polních kulturách primárně zakládat lokální biokoridory a biocentra ÚSES členící velké bloky orné půdy (např. pole v okolí Všelíb – Adámkovo pole, K Popluží, Na Vrších).</p>
Doporučení pro prostupnost krajiny	<p>Migrační prostupnost bioty: V rámci zaznamenaných problémů se jeví jako nejkritičtější migrační koridor směrem na Orlické hory, který musí překonat kapacitně velmi vytíženou komunikaci první třídy I/33. Problémové místo je mimo řešené území (v rámci ORP Nové Město nad Metují), avšak vzhledem k přesahům do ÚPD obcí a měst je nutné s ním počítat</p> <p>Lidská prostupnost: Prostupnost krajiny je dobrá. Pastevní areály nejsou četné, negativně tedy propustnost neovlivňují.</p>
Ostatní doporučení	Turistika: Turistika je v krajině spíše stabilizovaná v kombinaci s ubytováním v penzionech. Mírný rozvoj je možný. Atraktivní cíle jsou mimo území.

Staré ekologické zátěže: Vzhledem ke skutečnosti, že žádná z lokalit, ve kterých byly identifikovány kontaminace, nebyla doposud podrobněji hodnocena, je doporučeno se podrobněji zaměřit na jejich zhodnocení a sanaci.

SCHÉMA KRAJINNÉHO OKRSKU

FOTODOKUMENTACE

Studánka Ostrá voda

Niva Olešnice u Zlíče

Pohled na Žernov

Polní krajina okrsku

Rozhledna na Žernově

Zemědělský areál v Olešnici

